

Verslag symposium landelijke My Home Community van Kerken met Stip op woensdag 27 september 2023 in de Mattheüskerk te Utrecht

in samenwerking met Kerk in Actie **kerk in actie**
Er zijn 168 personen aanwezig.

Thema: het leven lichter maken door het scheppen van duurzame relationele verbindingen in de dagelijkse levenssituatie

Welke factoren dragen bij aan de totstandkoming van deze duurzame relationele verbindingen tussen een deelnemer en een vrijwilliger en wat kan de rol van de kerken daarin zijn?

Dagvoorzitter: dr. Fons Flierman (bestuurslid Kerken met Stip en adjunct hoofdaalmoezenier van het rooms-katholiek justitiepastoraat Dienst Geestelijke Verzorging Dienst Justitiële Inrichtingen van het ministerie van Justitie en Veiligheid)

Presentatie: ds. Jeannette Westerkamp, oud-justitiepredikante

Ondersteuning: ds. Jozanneke Dekker, Kerk in Actie

Foto's: Ben van Schaijk

Jozanneke Dekker

Opening

Dagvoorzitter dr. Fons Flierman opent het symposium. Hij heet iedereen welkom. Er is een grote, divers samengestelde opkomst met vertegenwoordigers van kerken, hulpverleningsorganisaties, geestelijke verzorging, deelnemers uit de doelgroep en vrijwilligers.

dr. Fons Flierman

Het symposium gaat over mensen die sociaal en psychisch kwetsbaar in het leven staan. Dat zijn er zeer velen en het is een nog steeds groeiende groep. Er zijn allerlei achtergronden. Dat kan detentie zijn. Dat is de oorspronkelijke doelgroep van Kerken met Stip. Maar we hebben de doelgroep uitgebreid, omdat er veel meer mensen zijn die zich in een sociaal isolement bevinden. Het kan ook gaan om een GGZ-achtergrond, of wonend in een instelling voor begeleid of beschermd wonen, dak- en thuisloos, een verslavingsachtergrond, of iemand zomaar ergens wonend te midden van de mensen, maar niemand om zich mee te kunnen verbinden.

Het symposium heeft een dubbele focus. In de ochtendbijeenkomst gaat het over het scheppen van duurzame relationele verbindingen en de factoren die daaraan bijdragen. In de middag gaat het over de rol die de kerken daarin hebben.

De opening gaat over in een welkomstwoord op audio door een langgestrafte gedetineerde, Diego. Hij roept de symposiumgangers op: *'Bundel de krachten als justitiepastores met casemanagers binnen in de gevangenis, om gedetineerden buiten op te vangen. Laat alle aangesloten kerken een thuis zijn voor de jongens om hun leven weer op de rit te krijgen'*. Fons Flierman draagt de leiding over aan de presentator Jeannette Westerkamp.

Interview met Tineke van Dijk, voorzitter van de Stichting My Home Borger

Tineke van Dijk geeft een heldere uitleg over het werk van Stichting My Home Borger. My Home Borger is in september 2018 van start gegaan als initiatief van diaconie van de Protestantse Gemeente Borger. Op een themabijeenkomst georganiseerd door de diaconie had ds. Jan Eerbeek een verhaal gehouden over de levenssituatie van mensen die sociaal en psychisch kwetsbaar zijn. Uit een regeringsnota bleek dat veel mensen die vastlopen wel professionele hulp hebben, maar dat het hen ontbreekt aan ondersteuning in het gewone dagelijkse leven. Velen zijn sociaal en psychisch kwetsbaar. Nooit zullen zij helemaal zelfredzaam worden. Voor deze groep wilde de diaconie een project ontwikkelen voor mensen die dat nodig hadden, niet alleen binnen de kerk, maar ook daarbuiten. Het doel van het project was mensen die dat nodig hadden een blijvende steun in de rug te bieden. De diaconie zocht contact met de Sociale Teams van de burgerlijke gemeente Borger-Odoorn. Zij herkenden de situatie van de mensen waar het om gaat. Zo ontstond een samenwerkingsverband tussen de diaconie en de gemeente. De Sociale Teams zouden gaan verwijzen naar My Home. Ook werd in een themadienst informatie gegeven aan de gemeente, en al direct boden zich een aantal vrijwilligers aan. Op parttime basis werd een coach aangesteld die de intake en de begeleiding van de vrijwilligers zou gaan doen.

Tineke van Dijk, Jeannette Westerkamp

My Home is succesvol ontwikkeld. Met de vrijwilligers wordt regelmatig teruggekoppeld en ze krijgen trainingen aangeboden.

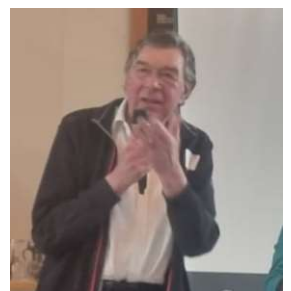
Het doel van My Home is dat mensen gelukkiger wonen in hun eigen huis, zich daar meer thuis gaan voelen en daardoor ook meer stabiliteit krijgen in hun leven. De Sociale Teams van de gemeente rapporteren positief over het project.

De vrijwilligers brengen gemiddeld 1x per week een bezoek aan hun deelnemer van ongeveer een uur. Daarin kan van alles besproken worden uit de dagelijkse levenssituatie.

Ook kan er samen iets worden ondernomen, een terrasje of een bezoek aan een instelling, of een fietstocht. Zo ontstaat er vertrouwen en wederkerigheid in het contact.

Kort interview met ds. Jan Eerbeek, voorzitter Kerken met Stip over de Landelijke My Home Community, vergeleken met het plaatselijk project My Home Borger

Jan Eerbeek geeft kort informatie over de nieuw gevormde landelijke My Home Community, In My Home gaat het allereerst om mentale versterking in de dagelijkse levenssituatie. Daarin werkt My Home aanvullend op professionele hulpverlening. Mensen worden in hun eigen huis / levenssituatie bezocht, of waar ze ook maar verblijven. De bedoeling is dat mensen zich mentaal sterker gaan voelen, zich meer thuis voelen in hun eigen leven. Gewerkt wordt met deelnemers en vrijwilligers. Over het *plaatselijke* My Home project in Borger hebben we net gehoord; vandaag gaat het over de *landelijke* My Home Community. We werken daarin ook aan een één op één contact tussen een deelnemer en een vrijwilliger uit een van de aangesloten kerken. En we werken er ook aan dat in dit contact tussen de deelnemer en de vrijwilliger een duurzame relationele verbinding ontstaat.

Jan Eerbeek

Het gaat in de doelgroep om mensen die sociaal kwetsbaar in het leven staan. Bij nogal wat mensen zal dat altijd zo blijven en is een steuntje in de rug nodig. Het gaat dus om het opbouwen van een duurzame persoonlijke relationele verbinding. Om die verbinding nog sterker te maken brengen we het contact tussen deelnemer en vrijwilliger ook in in de landelijke My Home Community. Dat is het landelijke verband van deelnemers en vrijwilligers, deelnemende kerken en instellingen, die bij de My Home aanpak betrokken zijn. Dat landelijke verband is een soort fellowship en het wil bijdragen aan het gevoel dat iemand ergens bij hoort, niet aan zichzelf alleen overgeleverd is, maar verbonden is met anderen.

My Home doet dat door persoonlijk bezoek, maar ook door correspondentiecontact en telefooncontact. Deze contactmogelijkheden kunnen ook met elkaar worden verbonden. En dan de verwijzers. In Borger-Odoorn zijn dat de Sociale Teams. In de landelijke My Home community kunnen dat justitiepastores zijn, GGZ-pastores en -medewerkers, instellingen, hulpverleners en andere organisaties.

Onze diaconaal pastor Ikenius Antuma vervult een belangrijke schakel in het koppelingsproces. Verwijzers, maar ook mensen zelf, kunnen met hem contact opnemen.

Ten slotte iets over de toerusting van de vrijwilligers. In Borger is deze toerusting heel belangrijk gebleken. Dat willen we in de landelijke Community ook doen. Vandaar dat we een trainingsaanbod ontwikkelen op basis van de methodiek van Borger, dat we regionaal gaan uitrollen. Het is een dagtraining. De eerste is op 28 oktober 2023 in Den Haag.

Interview met pastor-assistenten met ervaring in het maken van verbinding met mensen in een sociaal isolement en diaconaal pastor Ikenius Antuma

Stanley Groeneveld, Toon Walravens, Ramon Ramdas, Jeannette Westerkamp

Kerken met Stip heeft in 2021 besloten in de begeleiding van deelnemers ook pastor-assistenten met ervaring aan te stellen. Deze pastor-assistenten worden gekoppeld aan een professionele pastor. Deze koppeling heeft een wederkerig karakter, ze kunnen van elkaar leren.

De aanwezige pastor-assistenten hebben alle drie hun detentieverleden meer dan 25 jaar geleden achter zich gelaten.

Stanley Groeneveld is in zijn jeugd met Justitie in aanraking gekomen. Na een afkickprogramma is hij definitief met criminaliteit gestopt. Hij ging intensief sporten: hardlopen, wielrennen en zwemmen. Al in de gevangenis was Martin Luther King voor hem een inspiratiebron. Een film over hem had hij gezien in de gespreksgroep van de dominee. Zijn passie is om in de geest van Martin Luther King mensen die vastgelopen zijn nieuw perspectief te geven. Daarom heeft hij een sportprogramma ontwikkeld, 'Project 13', dat bestaat uit een stevige training, maar ook met een empathische aanpak. Stanley heeft een bijzonder talent om te communiceren, met mensen uit de doelgroep, maar ook om mensen bij zijn idealen te betrekken. Zo zoekt hij ook contact met gedetineerden en ex-gedetineerden en hij weet hen in het hart aan te spreken. Stanley is veel in de publiciteit geweest in kranteninterviews en op de televisie. En zo levert hij ook een bijdrage om mensen die uit detentie komen weer op te nemen in de samenleving. Stanley is in 2022 aangesteld als pastor-assistent van Kerken met Stip.

Ramon Ramdas is een heel aantal jaren gevangenis in en gevangenis uit gegaan. Hij was altijd positief ingesteld om een nieuw begin te maken. In De Ontmoeting in Epe, een begeleidingsprogramma voor ex-gedetineerden, is hem dat al vele jaren geleden gelukt. Ook door een klik die hij maakte met vrijwilligers die hij daar ontmoette. Hij is tot geloof gekomen en heel bewust heeft hij zich laten dopen. Dat betekende een ommekeer in zijn leven. Hij kan daar boeiend en heel inspirerend over vertellen. Hij is veel in de publiciteit geweest en hij spreekt nog steeds groepen toe. Hij heeft inmiddels een vaste woonplek bij Het Passion in Hummelo en hij heeft zinvol werk en activiteiten.

Sinds 2022 is Ramon pastor-assistent van Kerken met Stip.

Toon Walravens heeft zijn detentieverleden ruim 25 jaar geleden achter zich gelaten. Vanuit zijn ervaringen met mensen in de knel heeft hij een functie gekregen in de GGZ. Toon treedt regelmatig op in bijeenkomsten waar wordt gesproken over herstel van het leven voor mensen die vastgelopen zijn. Hij verbindt zijn eigen ervaringen met professionaliteit die hij ook heeft opgebouwd. Toon is bestuurslid van Kerken met Stip en sinds 2022 pastor-assistent van Kerken met Stip.

Diaconaal pastor Ikenius Antuma brengt een casus in van een man in een extreem sociaal isolement. Hij ervaart zijn leven als uitzichtloos. In de begeleiding van hem wordt samengewerkt met een professioneel begeleidster en met de gemeente. Kerken met Stip heeft vrijwilligers uit de kerken ingezet en ook de diaconaal pastor zelf is in de begeleiding betrokken. Zij hebben een vertrouwensrelatie met hem opgebouwd, en werken aanvullend op de professionele hulp.

Rivelino Rigters is niet aanwezig op het symposium, maar zal in de pauze via een filmpje zichzelf voorstellen en een rap laten horen. Hij is overtuigd christen, coach en veelgevraagd rapper. Hij heeft veel contact met gedetineerden om hen naar een nieuw leven te begeleiden. Rivelino is in 2022 in de Maranatha Ministries bevestigd als pastor-assistent van Kerken met Stip.

Muziek door Pieter Thomassen, RK justitiepastor

Pieter Thomassen zong twee nummers:

I shall be released en *Knocking on heaven's door*

Lezing door prof. dr. Thijs Tromp: Wat werkt

Prof. dr. Thijs Tromp houdt een interessante lezing over de factoren die eraan bijdragen dat duurzame en betekenisvolle relaties tot stand kunnen komen, met name bij mensen die zich ontheemd voelen.

De lezing is te vinden op de website van Kerken met Stip: <https://kerkenmetstip.nl/wp-content/uploads/2023/11/2023-09-27-Lezing-Tromp-Kerken-met-stip.pdf>

Zeer de moeite waard om nog eens na te lezen!

Een citaat uit het slot van zijn lezing:

Werken vanuit de eigen identiteit

Dat brengt me bij het slot van mijn betoog. My Home Community onderscheidt zich van de oplossingsgerichte benadering en kiest voor een radicaal relationele benadering. Wat daarbij opvalt is de nadruk die gelegd wordt op trouw. Het begint bij een match tussen een vrijwilliger en iemand die mogelijk baat zou hebben bij een maatje. Daarna volgt er een kennismaking, waarbij alle tijd wordt genomen om de ander te leren kennen. Problemen worden niet onder de mat geveegd, maar zij staan niet op de voorgrond. Het gaat om die ander. In wat volgt komt het aan op trouw en uithoudingsvermogen. Want veel mensen die vaak hun neus hebben gestoten lopen niet altijd over van vertrouwen in de medemens. Ze hebben goede redenen om nieuwe relaties te testen, en nee, dat is niet altijd leuk. Het kan zijn dat het dan even – en soms langer dan even – niet van twee kanten komt. Dan toch blijven bellen, schrijven en op bezoek komen, de afwijzing trotseren en enig gevoel voor humor te behouden, daar draait het om. Dat is intrinsiek waardevol, ook al zou het niet leiden tot de vermindering van gevoelens van eenzaamheid of het vergroten van zelfwaardering of zelfredzaamheid.

Deze benadering past naar mijn overtuiging bij het christelijk verhaal. Niet voor niets wordt God barmhartig genoemd, en trouw en lankmoedig. Wat mij betreft de grondwoorden van het diaconaat. Barmhartig verwijst naar baarmoeder: zo als een moeder verbonden is met haar kinderen, zo sterk is de verbondenheid van God aan mensen. Trouw: gaat over geloof, het geloof van God in ons, dat ons twijfelend vertrouwen ver te boven gaat. Lankmoedig, een ouderwets woord voor geduldig, maar mij zo dierbaar vanwege het woordje lang: Gods geduld is niet van korte duur, maar houdt het uit met ons. Waar maar een glimp van deze eigenschappen van God weerspiegeld wordt in de diaconale praktijk, zien we het koninkrijk van God dat eraan komt.

Gesprek met de zaal

Naar aanleiding van de lezing wordt door Sanne Vooijs van Raidho Motivering en Activering, die ook samenwerkt met Kerken met Stip, de vraag gesteld naar 'de klik' tussen een vrijwilliger en iemand die sociaal uitgesloten is. Die klik is volgens haar essentieel in de begeleiding. Prof. Tromp geeft aan dat over het ontstaan van die klik niet veel te zeggen is. Er is nauwelijks onderzoek naar gedaan. Mevrouw Ruth Peetoom, voorzitter van De Nederlandse GGZ, ziet veel mogelijkheden voor de Landelijke My Home Community en wil graag overleggen over hoe de GGZ bij de My Home Community betrokken kan zijn.

Afronding van de ochtend met lied door Joany Muskiet

Gebed voor de maaltijd door pastor-assistent Ramon Ramdas

Lunch

Luchtige talkshow, afgewisseld met flitsen van hoop

Het gesprek over de maatschappelijke rol van de kerken vindt plaats door middel van een Talkshow met actieve deelname van de zaal, o.l.v. **ds. Jeannette Westerkamp** en **prof. dr. Thijs Tromp** over de maatschappelijke taak van de kerken in het scheppen van verbindingen met mensen in een sociaal isolement.

Er is sprake van een wijd verbreid maatschappelijk probleem. Er is een sterk geïndividualiseerde samenleving, verminderde gemeenschapsvormen, de binding met instituties is sterk afgenomen. Mensen lopen vast in een ingewikkelde samenleving. Er is een grote nadruk op zelfredzaamheid en autonomie. Steunpunten ontbreken in de dagelijkse levenssituatie. Velen zijn onbereikbaar in hun eenzaamheid. Het gevolg is dat mensen zich aan zichzelf alleen overgeleverd voelen en niet meer bereikt worden, ook niet door specifiek op hen gerichte initiatieven.

Mgr. dr. Gerard de Korte (*bisschop van 's-Hertogenbosch*) en **dr. René de Reuver** (*scriba van de Synode van de PKN*) benaderen het thema vanuit de kerken; **mr. Jan Seton** (*sinds 2015 burgemeester van Borger-Odoorn en daarvoor fractievoorzitter en wethouder van Groningen*) gaat vanuit het perspectief van de overheid in op de vraag wat de kerken hierin kunnen betekenen.

Van het gesprek met de zaal is geen woord voor woord verslag gemaakt. Daarom volgt hieronder een thematische weergave in grote lijnen van wat over de maatschappelijke rol van de kerken werd gezegd vanuit de kerk en de overheid gezien. Daar tussendoor enkele flitsen van hoop uit het werkveld.

De betekenis van de landelijke My Home Community vanuit de kerken gezien

Mgr. de Korte ziet het zoeken van verbinding met mensen in een sociaal isolement als een taak vanuit het evangelie. Daar worden wij opgeroepen om te zien naar mensen in de marge. In de kerk geven wij niemand op. Dat is door de eeuwen heen de rol van de kerk geweest om dat te doen. De ontwikkeling van het professionele werk is goed – maar het heeft ook een keerzijde, dat de professionals niet alles kunnen doen. Dan heeft de samenleving een belangrijke taak. Daar kunnen de kerken een eigen rol in spelen. En daarin kan de My Home aanpak ook meedoen.

Jeannette Westerkamp, René de Reuver, Jan Seton, Mgr. Gerard de Korte

Dr. de Reuver zegt dat hij in de My Home Community de ontmoeting ziet van mens tot mens in het dagelijks leven. Duurzaamheid daarin is belangrijk, omdat er mensen zijn die niemand hebben en die een blijvende behoefte aan contact hebben. Daarin kunnen de kerken van betekenis zijn. Daarin is ook de wederkerigheid belangrijk, dat je in de contacten beiden van betekenis bent voor elkaar.

Ook vanuit de overheid gezien is My Home van belang

Burgemeester Seton stelt dat vanuit de overheid nooit gedaan kan worden wat My Home doet. Sociale Teams lopen tegen grenzen aan. Kunnen de kerken dat nog in ontkerkelijkt Nederland? Het is ook voor de kerk moeizamer om vrijwilligers te vinden, ook voor relaties naar buiten. Kerken hebben door beperkte aantallen mensen de handen vol. Samenspel tussen overheid en samenleving, waaronder de kerken, is hard nodig. Dit voegt ook iets toe over en weer. Sluit je niet op in grenzen van het eigen gebouw, maar focus je op het geheel van de samenleving. Dat zien we gebeuren bij My Home Borger, aldus Seton.

De Sociale Teams bij ons in de gemeente zien het belang van My Home. Het werkt zo zeggen ze, preventief en normaliserend.

De Teams denken dat professionele ondersteuning wordt uitgesteld en er minder beroep wordt gedaan op het Sociale Team en gemeentelijke voorzieningen. Zij merken dit in de contacten en in de verwijzingen die zij doen. De vrijwilligers laten zich zien als betrouwbare vrijwilligers die afspraken nakomen. Er is een goede samenwerking met de coördinator.

Aan burgemeester Seton wordt vanuit de zaal gevraagd hoe de betrokkenheid van de overheid bij het werk van de kerken kan worden vergroot. Hij adviseert de kerken op lokaal niveau contact te zoeken met wethouders die een specifieke portefeuille hebben met betrekking tot de doelgroep. Ook is het goed om dit punt van samenwerking tussen kerken en overheid in VNG-verband aan de orde te stellen. Hij zegt: 'Wees niet te bescheiden om in te brengen wat de kerken allemaal te bieden hebben. Maak daarbij duidelijk hoe het werk van de kerken aanvullend kan zijn op het werk van professionals, vooral op relationeel gebied. Het zoeken van het relationele is kenmerkend voor de kerken.'

Eerste signaal van hoop: Audio-interview met Diego in de gevangenis. Hij opende ook het symposium.

Ik kan inmiddels vertellen dat ik ingeschreven sta bij de Christelijke Hogeschool in Ede.

Ik heb er enorm veel zin in om mijn professionele identiteit te ontwikkelen, om diepgang te ontwikkelen, om op een theologische pastorale manier ook nog mijn vakgebied verder uit te breiden zodat ik, ja, de gebrokenheid in de wereld is enorm, zodat ik heel veel mensen kan helpen met herstel. Na mijn ontmoeting met Christus, met Jezus, in 2015 zie ik dat wel min of meer als mijn roeping om Jezus te dienen en om andere mensen te helpen met herstel.

En merk je daar nu al iets van?

Nou ja, binnen deze P.I. vervul ik de rol van bandleider. Ik stuur de kerkdiensten muzikaal aan, ik begeleid de jongens van de band, maar daarnaast komen ook regelmatig jongens bij me met geloofsvragen, over geloof in detentie, over hoe ga je ermee om, hoe ga je om met bidden, hoe ga je om met situaties buiten, vrouw, kinderen, wil je met me bidden wordt regelmatig gevraagd.

Rechtszaken, wat moet ik doen. De jongens die hier zitten die zien me toch vaak als een gelijke, als iemand die net als hun ook vastzit. Aan de andere kant zien ze ook dat ik op een bepaalde manier mijn geloof uitdraag en dat ze denken: ja, hij heeft wel iets waar we nieuwsgierig naar zijn.

En nou ben jij nieuwsgierig geworden naar opleiding en om verder met jezelf aan de slag te gaan?

Ja, het voelt goed om jongens te helpen. Ik merk dat ze vaak aanlopen tegen het systeem, tegen problematiek waar ze in hun situatie gewoon moeilijk mee om kunnen gaan en ik zie dat sommige jongens worstelen met verschillende dingen en het gaat me aan het hart. En vanuit daar en met de ontmoeting die met Jezus hebt gehad heb ik echt het verlangen gekregen van ik wil een steentje bijdragen en ik wil dit soort jongens, maar ook andere mensen buiten, zoveel mogelijk helpen om hun weg in het leven te vinden, om geluk en vrede in het leven te vinden, want volgens mij is het voor iedereen weggelegd.

Niet alleen diaconaat, maar ook de kerk als geheel dichterbij mensen in de knel

De vraag wordt gesteld: 'Hebben we als kerk contact met de marge verloren?' De meerderheid heeft de vorm van de middenklasse, de 'onderkant' is in de minderheid. De kerk mist de lagere sociale klasse. Er zijn andere vormen van verzekering tegen de hardheid van het bestaan. (vroeger: kerk als soort verzekering tegen armoede) De afstand is groot. Jezus was *onder* de mensen, Hij liep met hen mee en deelde hun leven. Hij at met ze. Hij trok met ze op. Dat gebeurt meestal niet in kerkelijke samenkomsten, maar vooral door diaconale organisaties. Prof Tromp verwijst in dit verband naar het Armoederapport van de kerken. De kerk levert 80 miljoen euro aan diaconale uren.

Op allerlei specifieke plaatsen worden mensen in de marge bereikt. De Pauluskerk in Rotterdam wordt genoemd, maar er zijn ook veel andere projecten. Maar het is ook een taak voor de kerk als geheel om zich open te stellen voor mensen in kwetsbare posities.

Er wordt gewezen op gedetineerden en dak- en thuislozen. Velen zitten lang in dergelijke situaties.

De vraag voor de kerk is hoe ze zich als kerk als geheel voor mensen in een sociaal isolement open kan stellen. Dat betekent met andere woorden dat de 'diaconale tafel' en de 'liturgische tafel' dichter bij elkaar moeten komen, zo stelt prof. Tromp. Hij pleit voor een bredere kijk van de kerk: geen gescheiden werelden tussen diaconaat en liturgie laten bestaan. My Home is daar een uitdrukking van. Er zit wederkerigheid in. Dat is goed voor ons allemaal. Het help ons als kerk ook om in de spiegel te kijken. In de ontmoeting met de ander kunnen we ook onszelf zien. My Home is met elkaar optrekken en zo het sociaal isolement doorbreken.

Het oecumenisch drugspastoraat vertelt dat zij werken met eigen vieringen met en voor de gebruikers. Het is een vorm van kerkzijn in de marge. Het drugspastoraat is ook verankerd in de Raad van Kerken. Verbinding zoeken met gebruikers is heel erg nodig. Het is moeilijk hen over te halen in de reguliere kerk te komen. De Reuver ziet dit punt. We moeten bereid zijn mensen in onze kring te ontvangen. Uitnodigend zijn. Kom erbij, kom in de kring.

Seton ziet die spanning tussen de marge en de kerk ook bij de overheid. Mensen raken gemarginaliseerd, ze stemmen niet, ze zitten in een sociaal isolement.

Hoopgevend signaal 2: Interview met Junny Simons

Junny heeft een lange gevangenisstraf uitgezeten en hij is inmiddels weer helemaal opgenomen in de samenleving.

Hij heeft werk en hij heeft contacten. Hij spreekt op indrukwekkende wijze over het contact dat hij had met een gevangenispredikant. Daar ontstond voor hem het besef verantwoordelijkheid te willen nemen voor het gepleegde delict.

Junny Simons en Jan Eerbeek

Kerk richting de doelgroep

Uit de zaal wordt door iemand met detentie-ervaring het volgende ingebracht.

'Wij zijn hier uitgenodigd om naar jullie als kerken toe te komen. Maar hoe zouden jullie het vinden als wij een symposium over jullie zouden houden? Zouden jullie dan komen?'

Ds. de Reuver geeft aan dat er in de kerk allerlei vormen van bijzonder pastoraat zijn om pastoraat te bieden aan mensen in een specifieke situatie. Als die vraag aan de orde zou komen, kan hij zich voorstellen iemand uit dat bijzonder pastoraat te vragen daarheen te gaan. Mgr. de Korte wijst op de beperkte pastorale en diaconale mogelijkheden van zijn kerk. Hij kan daarom niet beloven dat van daaruit ruimte zou zijn om daar structureel middelen voor beschikbaar te stellen. Ook stelt hij dat de kerk specifieke eisen stelt aan ambtelijke pastores. Dat betekent dat ervaringspastores niet zomaar aangesteld kunnen worden, maar ook aan kerkelijke voorwaarden moeten voldoen.

De vraagsteller reageert dat een ervaringspastor in het pastoraat heel belangrijk kan zijn. Zelf heeft hij meer aan een ervaringspastor met wie hij contact heeft, dan aan een professionele pastor die verder van hem afstaat.

Bij het maken van dit verslag wordt hierbij aangetekend dat dit punt tijdens de bijeenkomst niet nader kon worden uitgediept, maar dat wij nader over dit thema met de kerkleiders in gesprek zullen gaan.

Aan het eind van de middagbijeenkomst geeft mevrouw Monique van Schaijk, bestuurder van Stichting Exodus Nederland, aan graag in contact te willen blijven met de Landelijke My Home Community en zij biedt aan dat gebruik gemaakt kan worden van de kennis van Exodus.

Verder werd waardering uitgesproken voor het diverse karakter van de groep aanwezigen, met daaraan gekoppeld de oproep om de veelkleurigheid te blijven uitbreiden.

Hoopgevend signaal 3: Nico Binnendijk

Nico Binnendijk, straatpastor in Den Haag, vertelde over een engeltje dat hij gaf aan iemand die al lange tijd dakloos is en met wie hij wekelijks contact heeft. Het is iemand die in de stad veel moeilijkheden veroorzaakt en die zichzelf niet altijd in de hand heeft.

Nico gaf hem met een paar woorden erbij een klein engeltje om altijd bij zich te dragen. Zoiets schept verbinding. Als de man nu bij Nico komt, haalt hij het engeltje weleens tevoorschijn. En dan kust hij het...

Uit de doos

De doos

In de daarvoor bestemde doos voorin de kerk werden nog 2 briefjes met vragen gevonden die niet aan de orde zijn geweest.

Het eerste briefje ging over de functie van een (lokale) coördinator bij My Home. Die is erg belangrijk. Deze zal altijd bereikbaar moeten zijn. Daarom is volgens schrijver ook een lokale coördinator lijkt te zijner tijd nodig. De vraag is of deze functie vrijwillig is of betaald. En als deze betaald is: hoe My Home geld ontvangt om deze coördinator te betalen.

Antwoord: De coördinator bij My Home is erg belangrijk gebleken, zowel in My Home Borger als in de Landelijke My Home Community. Steeds

meer blijkt dat de coördinator niet alleen nodig is voor het maken van de koppeling, maar dat hij ook nodig is voor het op afstand blijven volgen en begeleiden van de koppeling en ook nodig is om trainingen te geven. Dat betekent dat een blijvende financiering daarvoor nodig is. In Borger-Odoorn vindt die financiering plaats vanuit de diaconie en de gemeente Borger. Bij Kerken met Stip vindt de financiering plaats vanuit de aangesloten kerken en ook door een bijdrage van landelijk Kerk in Actie. Bij de doorontwikkeling van de landelijke My Home Community is het goed na te denken over de vraag naar regionale coördinatoren om zo dicht mogelijk bij de deelnemers en de vrijwilligers ter plaatse te zijn.

In het tweede briefje werd gesteld dat het jammer was dat de bijbel niet openging. Daardoor werd spirituele bezinning gemist. Het was bedoeld als opmerking en als tip.

Wij zullen dit zeker ter harte nemen. Wel merken we ook nog op dat er ook religieuze inspiratie te halen was uit bijvoorbeeld het verhaal van Ramon Ramdas, die sprak over de betekenis van het geloof in God dat hij gevonden had voor een nieuwe wending in zijn leven. Ook ging hij voor in het gebed voor de maaltijd. Mooi waren de liederen van Pieter Thomassen en Joany Muskiet, en zeker ook spiritueel was het afsluitende lied dat Joany Muskiet samen met de zaal ten gehore bracht: 'Amazing Grace'.

Joany Muskiet

Samenvatting en afsluiting

Fons Flierman sluit af met een terugblik op de dag en hij bedankt allen voor hun aanwezigheid en inbreng. Hij kondigt aan dat iedereen bij de uitgang een engeltje mee krijgt.

